

Anonimizált változat

Fordítás

C-97/22 – 1

C-97/22. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2022. február 10.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Landgericht Essen (esseni regionális bíróság, Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. december 27.

Felperes:

DC

Alperes:

HJ

Landgericht Essen

Végzés

A

DC kontra HJ ügyben

I.

A bíróság előzetes döntéshozatal céljából az EUMSZ 267. cikk első bekezdésének a) pontja és második bekezdése alapján az uniós jog értelmezésére vonatkozó alábbi kérdést terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

Úgy kell-e értelmezni a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2011/83/EU irányelv) 14. cikkének (5) bekezdését, hogy amennyiben a megrendelő az üzlethelyiségen kívül kötött építési szerződés megkötésére irányuló akaratnyilatkozatától csak azt követően áll el, hogy az eladó vagy szolgáltató már (teljes mértékben) teljesítette a szolgáltatását, e rendelkezés akkor is kizárja az eladó vagy szolgáltató természetbeni teljesítést helyettesítő ellenérték megtérítéséhez vagy kártalanításhoz való jogát, ha a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenérték megtérítéséhez való jog feltételei az elállás jogkövetkezményeire vonatkozó rendelkezések szerint nem állnak fenn, a megrendelő azonban az eladó vagy szolgáltató építési szolgáltatásainak eredményeként vagyongyarapodást ért el, azaz gazdagodott?

II.

[omissis] [Az eljárás felfüggesztésére vonatkozó megjegyzések]

Indokolás:

A.

A tényállás és az alkalmazandó jog:

I.

Az alapeljárás alapját a következő tényállás képezi:

A felperes – engedményezett jog alapján – a BGB 650f. §-ának (1) bekezdése szerinti építőipari biztosíték nyújtását, másodlagosan az engedményező által végzett építési beruházás (részleges) kifizetését kéri az alperestől.

Az alperes 2020. október 6-án a BGB 650a. §-a szerinti építési szerződést kötött szóban az engedményezővel a felújítandó házában található elektromos berendezések felújítása tárgyában. Az engedményező nem tájékoztatta az alperest az Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény, EGBGB) 246a. cikke 1. §-a (2) bekezdése első mondatának 1. és 3. pontjában foglalt követelményeknek megfelelően. Szolgáltatásai befejezését követően az engedményező 2020. december 21-én végszámlát állított ki az alperes részére, amelyet az alperes nem fizetett ki. 2021. március 15-én az engedményező a vállalkozási szerződésből eredő valamennyi követelést a felperesre engedményezte. A 2021. március 17-i ügyvédi levéllel az alperes bejelentette az engedményezőnek az építési szerződés megkötésére irányuló akaratnyilatkozatától való elállást.

II.

A német jognak a jogvita eldöntése szempontjából irányadó rendelkezései az előterjesztett ügyekben alkalmazandó változatban a következők:

1.

Bürgerliches Gesetzbuch (polgári törvénykönyv)

312b. § Üzlethelyiségen kívül kötött szerződések

(1) Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések olyan szerződések,

- 1. amelyeket a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató egyidejű fizikai jelenléte mellett, az eladó vagy szolgáltató üzlethelyiségétől eltérő helyen kötöttek meg,*
- 2. amelyekre vonatkozóan a fogyasztó tett ajánlatot az 1. pontban említettekkel azonos körülmények között,*
- 3. amelyeket az eladó vagy szolgáltató üzlethelyiségében vagy távközlő eszközök alkalmazásával kötöttek meg, amelyek esetében azonban az eladó vagy szolgáltató közvetlenül a szerződéskötést megelőzően – a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató egyidejű fizikai jelenléte mellett – személyesen és egyénileg kapcsolatba lépett a fogyasztóval az eladó vagy szolgáltató üzlethelyiségétől eltérő helyen, vagy*
- 4. [...].*

Eladónak vagy szolgáltatónak minősülnek azok a személyek is, akik vagy amelyek az eladó vagy szolgáltató nevében vagy javára járnak el.

(2) Az (1) bekezdés értelmében üzlethelyiségnek minősül bármely ingatlan kiskereskedelmi üzlethelyiség, ahol az eladó vagy szolgáltató a tevékenységét állandó jelleggel folytatja, és bármely ingó kiskereskedelmi üzlethelyiség, ahol az eladó vagy szolgáltató a tevékenységét rendszeres jelleggel folytatja. Az eladó vagy szolgáltató helyiségének minősülnek azon üzlethelyiségek is, amelyekben az eladó vagy szolgáltató nevében vagy javára eljáró személy a tevékenységét állandó vagy rendszeres jelleggel folytatja.

312g. § Elállási jog

(1) Üzlethelyiségen kívül kötött és távollevők között kötött szerződések esetében a fogyasztót a 355. § szerint elállási jog illeti meg.

(2) A felek eltérő megállapodásának hiányában az alábbi szerződések esetében nem áll fenn elállási jog:

- 1. [...]*

11. olyan szerződések, amelyek esetében a fogyasztó kifejezetten kérte az eladótól vagy szolgáltatótól, hogy sürgős javítási vagy karbantartási munkák elvégzése céljából keresse fel őt; ez nem vonatkozik a látogatás során nyújtott egyéb szolgáltatásokra, amelyeket a fogyasztó nem kért kifejezetten, illetve a látogatás során szállított olyan árukra, amelyekre a karbantartás vagy javítás során nem feltétlenül van szükség pótalkatrészként,

12. [...]

355. § Elállási jog fogyasztói szerződések esetében

(1) Amennyiben a fogyasztónak törvény biztosít elállási jogot e rendelkezés értelmében, a fogyasztót és az eladót vagy szolgáltatót nem köti a szerződés megkötésére irányuló akaratnyilatkozata, amennyiben attól határidőn belül eláll. Az elállás az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz intézett nyilatkozattal történik. A nyilatkozatnak egyértelműen tartalmaznia kell a fogyasztó azon döntését, hogy eláll a szerződéstől. Az elállásnak nem kell indokolást tartalmaznia. A határidő betartásához elegendő az elállás határidőben történő elküldése.

(2) Az elállásra nyitva álló időszak 14 nap. Az elállásra nyitva álló időszak kezdete eltérő rendelkezés hiányában a szerződés megkötésének időpontja.

(3) Elállás esetén a kapott szolgáltatásokat haladéktalanul vissza kell szolgáltatni. Ha a törvény a visszaszolgáltatásra határidőt állapít meg, ez a határidő az eladó vagy szolgáltató számára az elállási nyilatkozat kézhezvételével, a fogyasztó számára pedig az elállási nyilatkozat közlésével kezdődik. A fogyasztó ezt a határidőt az áru határidőben történő elküldésével tartja be. Elállás esetén az áru visszaküldésével kapcsolatos kockázatot az eladó vagy szolgáltató viseli.

356. § Elállási jog üzlethelyiségen kívül kötött és távollevők között kötött szerződések esetében

(1) [...].

(2) Az elállásra nyitva álló időszak kezdete

1. [...],

2. a nem korlátozott térfogatban vagy meghatározott mennyiségben kínált víz-, gáz- vagy villamosenergia-szolgáltatásra, távfűtés szolgáltatására vagy nem tárgyi adathordozón rögzített digitális tartalom szolgáltatására vonatkozó szerződés esetében a szerződés megkötésének időpontja.

(3) Az elállásra nyitva álló időszak mindaddig nem kezdődik meg, amíg az eladó vagy szolgáltató nem tájékoztatta a fogyasztót a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény 246a. cikke 1. §-a (2) bekezdése első mondatának

1. pontja vagy 246b. cikke 2. §-ának (1) bekezdése szerinti követelményeknek megfelelően. Az elállási jog legkésőbb a (2) bekezdésben vagy a 355. § (2) bekezdésének második mondatában megjelölt időponttól számított 12 hónap és 14 nap elteltével szűnik meg. A második mondat a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szerződésekre nem alkalmazható.

(4) Az elállási jog szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződés esetén akkor is megszűnik, ha a szolgáltató a szolgáltatást teljes egészében nyújtotta, és csak azt követően kezdte meg a szolgáltatás nyújtását, hogy a fogyasztó ehhez kifejezetten hozzájárult, és egyúttal megerősítette arra vonatkozó tudomását, hogy a szerződésnek a szolgáltató általi teljes körű teljesítésével elveszíti elállási jogát. Üzlethelyiségen kívül kötött szerződés esetében a fogyasztó hozzájárulását tartós adathordozón kell közölni. [...].

(5) [...]

357. § Az üzlethelyiségen kívül kötött és távollevők között kötött szerződésektől való elállás jogkövetkezményei a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szerződések kivételével

(1) A kapott szolgáltatásokat legkésőbb 14 napon belül vissza kell szolgáltatni.

(2) Az eladónak vagy szolgáltatónak vissza kell térítenie a fogyasztó által a szállításért teljesített esetleges kifizetéseket is. Ez nem vonatkozik arra az esetre, ha a fogyasztónak többletköltségei merültek fel azért, mert az eladó vagy szolgáltató által kínált legkevésbé költséges szokásos szállítási módtól eltérő szállítási módot választott.

(3) Az eladónak vagy szolgáltatónak ugyanazt a fizetési módot kell alkalmaznia a visszatérítéshez, mint amelyet a fogyasztó használt a fizetéskor. Az első mondat nem alkalmazandó, ha kifejezetten másként állapodtak meg, és a fogyasztónak emiatt nem keletkezik költsége.

(4) Fogyasztási cikkek vásárlása esetén az eladó mindaddig visszatérthatja a visszatérítést, amíg vissza nem kapta az árut, vagy amíg a fogyasztó bizonyítékot nem szolgáltat arra vonatkozóan, hogy azt visszaküldte. Ez nem vonatkozik arra az esetre, ha az eladó felajánlotta, hogy az árut visszaszállítja.

(5) A fogyasztó nem köteles visszaküldeni az átvett árut, ha az eladó felajánlotta, hogy az árut visszaszállítja.

(6) A fogyasztó viseli az áru visszaküldésének közvetlen költségeit, ha az eladó a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény 246a. cikke 1. §-a (2) bekezdése első mondatának 2. pontja szerint tájékoztatta a fogyasztót erről a kötelezettségről. Az első mondat nem alkalmazható, ha az eladó vállalta e költségek viselését. Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetében, amennyiben az árut a szerződés megkötésekor leszállították a fogyasztó

otthonába, az eladó köteles saját költségén visszaszállítani az árut, ha az természeténél fogva nem küldhető vissza a szokásos postai úton.

(7) A fogyasztónak akkor kell megtérítenie az áru értékcsökkenését, ha

- 1. az értékcsökkenés nem az áruk jellegének, tulajdonságainak és működésének megállapításához szükséges kezelésből adódik, és*
- 2. az eladó tájékoztatta a fogyasztót az elállási jogáról a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény 246a. cikke 1. §-a (2) bekezdése első mondatának 1. pontja szerint.*

(8) Amennyiben a fogyasztó a szolgáltatásnyújtásra vagy a víz, gáz vagy villamos energia nem meghatározott mennyiségben vagy nem korlátozott térfogatban történő szolgáltatására vonatkozó szerződéstől, illetve a távfűtés szolgáltatására vonatkozó szerződéstől eláll, köteles megtéríteni a szolgáltató részére az elállás időpontjáig nyújtott szolgáltatás természetbeni teljesítést helyettesítő ellenértékét, ha a fogyasztó kifejezetten kérte a szolgáltatótól, hogy a szolgáltatás nyújtását az elállása nyitva álló időszak lejárta előtt kezdje meg. Az első mondat szerinti jog csak akkor áll fenn, ha a szolgáltató a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény 246a. cikke 1. §-a (2) bekezdése első mondatának 1. és 3. pontja szerint megfelelő tájékoztatást nyújtott a fogyasztó részére. Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetében az első mondat szerinti jog csak akkor áll fenn, ha a fogyasztó az első mondat szerinti kérését tartós adathordozón közölte. A természetbeni teljesítést helyettesítő ellenérték kiszámítása során a megállapodás szerinti teljes árat kell alapul venni. Amennyiben a megállapodás szerinti teljes ár túlzottan magas, a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenértéket a nyújtott szolgáltatás piaci értéke alapján kell kiszámítani.

(9) Ha a fogyasztó a nem tárgyi adathordozón rögzített digitális tartalom szolgáltatására vonatkozó szerződéstől eláll, nem köteles a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenértéket megtéríteni.

357d. § Az elállás jogkövetkezményei fogyasztói építési szerződések esetében

Ha az elállás időpontjáig nyújtott szolgáltatás visszaszolgáltatása természeténél fogva kizárt, a fogyasztó köteles a szolgáltató részére a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenértéket megtéríteni. A természetbeni teljesítést helyettesítő ellenérték kiszámítása során a megállapodás szerinti díjat kell alapul venni. Amennyiben a megállapodás szerinti díj túlzottan magas, a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenértéket a nyújtott szolgáltatás piaci értéke alapján kell kiszámítani.

361. § További igények, eltérő megállapodások és a bizonyítási teher

(1) Ezen alcím rendelkezésein túlmenően a fogyasztóval szemben nem állnak fenn az elállásból eredő további igények.

(2) Az ezen alcímben szereplő rendelkezésektől – eltérő rendelkezés hiányában – nem lehet a fogyasztó hátrányára eltérni. Eltérő rendelkezés hiányában ezen alcím rendelkezéseit akkor is alkalmazni kell, ha azokat más megállapodásokkal megkerülik.

(3) Amennyiben az elállásra nyitva álló időszak kezdete vitatott, a bizonyítási teher az eladót vagy szolgáltatót terheli.

2.

A polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény

246a. cikk 1. § Tájékoztatási kötelezettségek

(1) A polgári törvénykönyv 312d. §-ának (1) bekezdése alapján az eladó vagy szolgáltató a következő információkat köteles a fogyasztó rendelkezésére bocsátani:

1. az áru vagy szolgáltatás lényeges tulajdonságai, az adathordozónak és az árunak vagy szolgáltatásnak megfelelő mértékben,
2. az eladó vagy szolgáltató azonosító adatai, úgymint kereskedői neve, letelepedési helyének postai címe és telefonszáma, valamint – adott esetben – faxszáma és e-mail-címe, továbbá – adott esetben – annak az eladónak vagy szolgáltatónak a címe és azonosító adatai, akinek a nevében eljár,
3. a 2. pont szerinti információkon kívül az eladó vagy szolgáltató üzleti címe és adott esetben annak az eladónak vagy szolgáltatónak a címe, akinek a nevében eljár, amely címekre a fogyasztó a panaszát küldheti, ha ez a cím eltér a 2. pont szerinti címtől,
4. az áru vagy szolgáltatás adóval növelt teljes ára, vagy – amennyiben az áru vagy a szolgáltatás jellegéből adódóan az árat nem lehet előre észszerűen kiszámítani – az ár kiszámításának módja, valamint adott esetben az összes fuvardíj, szállítási vagy postaköltség, illetve, amennyiben e költségeket nem lehet észszerűen előre kiszámítani, annak a ténynek a feltüntetése, hogy esetlegesen további költségek merülhetnek fel,
5. [...],
6. [...],
7. a fizetés, a szállítás és a teljesítés feltételei, az a határidő, amelyen belül az eladónak vagy szolgáltatónak le kell szállítania az árut vagy teljesítenie kell a szolgáltatást, valamint az eladó vagy szolgáltató panaszkezelési módja,
8. az áru megfelelőségének szavatolására vonatkozó jogszabályi kötelezettség fennállása,

9. adott esetben [...]

[...]

(2) Amennyiben a fogyasztót a polgári törvénykönyv 312g. §-ának (1) bekezdése szerint elállási jog illeti meg, az eladó vagy szolgáltató köteles tájékoztatni a fogyasztót a következőkről:

1. a polgári törvénykönyv 355. §-ának (1) bekezdése szerinti elállási jog gyakorlásának feltételeiről, határidejéről és a vonatkozó eljárásokról, valamint a 2. mellékletben meghatározott elállásnyilatkozat-mintáról,
2. adott esetben arról, hogy elállás esetén az áru visszaküldésének költségét és távollevők között kötött szerződések esetében – amennyiben az áru jellegénél fogva a szokásos postai úton nem küldhető vissza – az áru visszaküldésének költségét a fogyasztónak kell viselnie, és
3. arról, hogy szolgáltatásnyújtásra vagy víz, gáz, villamos energia nem meghatározott térfogatban vagy meghatározott mennyiségben történő szolgáltatására vagy távfűtés szolgáltatására vonatkozó szerződés esetében a fogyasztónak a polgári törvénykönyv 357. §-ának (8) bekezdése alapján megfelelő összeget kell fizetnie a szolgáltató által nyújtott szolgáltatásért, ha a fogyasztó az elállási jogát azt követően gyakorolja, hogy a szolgáltató felhívására kifejezetten kérte a szolgáltatótól a szolgáltatásnak az elállásra nyitva álló időszak lejártá előtti megkezdését.

Az eladó vagy szolgáltató e tájékoztatási kötelezettségeket az elállási jogra vonatkozó, az 1. mellékletben szereplő, megfelelően kiegészített tájékoztatóminta szöveges közlése útján is teljesítheti.

(3) Az eladónak vagy szolgáltatónak továbbá tájékoztatnia kell a fogyasztót az alábbiakról:

1. arról, hogy a fogyasztót nem illeti meg elállási jog a polgári törvénykönyv 312g. §-a (2) bekezdésének 1., 2., 5. és 7–13. pontja alapján, amely szerint a fogyasztó nem állhat el akaratnyilatkozatától, vagy
2. amennyiben a fogyasztó elállási joga a polgári törvénykönyv 312g. §-a (2) bekezdésének 3., 4. és 6. pontja, valamint 356. §-ának (4) és (5) bekezdése alapján idő előtt megszűnhet, azon körülményekről, amelyek között a fogyasztó elveszíti eredetileg fennálló elállási jogát.

III.

Az említett rendelkezések a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv következő rendelkezéseit ültetik át:

13. cikk

A kereskedő [helyesen: Az eladó vagy szolgáltató] kötelezettségei elállás esetén

(1) *A kereskedő [helyesen: Az eladó vagy szolgáltató] késedelem nélkül, de minden esetben legkésőbb attól a naptól számított 14 napon belül visszatéríti a fogyasztó által megfizetett teljes összeget, beleértve adott esetben a szállítás költségeit is, amikor a 11. cikknek megfelelően értesül a fogyasztó azon döntéséről, hogy eláll a szerződéstől.*

A kereskedő [helyesen: Az eladó vagy szolgáltató] az első albekezdésben említett visszatérítést a fogyasztó által az eredeti ügylet során igénybe vett fizetési móddal megegyező módon hajtja végre, kivéve, ha az ettől való eltérésbe a fogyasztó kifejezetten beleegyezik, és amennyiben a fogyasztót az ezen visszatérítésből adódóan semmilyen díj nem terheli.

(2) *Az (1) bekezdéstől eltérve, amennyiben a fogyasztó kifejezetten a legkevésbé költséges szokásos szállítási módtól eltérő szállítási módot választ, a kereskedő [helyesen: az eladó vagy szolgáltató] nem köteles visszatéríteni az ebből eredő többletköltségeket.*

(3) *Adásvételi szerződések esetében a kereskedő [helyesen: az eladó] – amennyiben nem vállalta, hogy az árut maga szállítja vissza – mindaddig visszatarthatja a visszatérítést, amíg vissza nem kapta az árut, vagy amíg a fogyasztó bizonyítékot nem szolgáltat arra vonatkozóan, hogy azt visszaküldte; a kettő közül a korábbi időpontot kell figyelembe venni.*

14. cikk

A fogyasztó kötelezettségei elállás esetén

(1) *A távollevők között és az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetében a fogyasztó indokolatlan késedelem nélkül, de minden esetben legkésőbb attól a naptól számított 14 napon belül, amelyen a 11. cikkel összhangban értesítette a kereskedőt [helyesen: az eladót vagy szolgáltatót] a szerződéstől való elállásra vonatkozó döntéséről, visszaküldi az árukat vagy átadja azokat a kereskedőnek [helyesen: az eladónak vagy szolgáltatónak] vagy a kereskedő [helyesen: az eladó vagy szolgáltató] által az áruk átvételére felhatalmazott személynek, kivéve, ha a kereskedő [helyesen: az eladó vagy szolgáltató] vállalta, hogy az árukat maga szállítja vissza. A fogyasztó a határidőt akkor tartja be, ha a 14 napos időszak letelte előtt visszaküldi az árukat.*

A fogyasztó kizárólag az áruk visszaküldésének közvetlen költségét viseli, kivéve, ha a kereskedő [helyesen: az eladó vagy szolgáltató] vállalta e költség viselését,

vagy ha a kereskedő [helyesen: az eladó vagy szolgáltató] elmulasztotta tájékoztatni a fogyasztót arról, hogy ezeket neki kell viselnie.

Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetében, amennyiben az árut a szerződés megkötésekor leszállították a fogyasztó otthonába, a kereskedő [helyesen: az eladó vagy szolgáltató] saját költségén szállítja vissza az árut, ha az természeténél fogva nem küldhető vissza a szokásos postai úton.

A fogyasztó csak az áruk jellegének, tulajdonságainak és működésének megállapításához szükséges kezelésköltségekkel adódó értékcsökkenést meghaladó értékcsökkenésért felel. A fogyasztó semmi esetre sem felel az áru értékcsökkenéséért, amennyiben a kereskedő [helyesen: az eladó vagy szolgáltató] az elállási jogról szóló, a 6. cikk (1) bekezdésének h) pontjában előírt tájékoztatást elmulasztotta.

(3) Ha a fogyasztó a 7. cikk (3) bekezdése, illetve a 8. cikk (8) bekezdése szerinti kérelmet követően gyakorolta elállási jogát, köteles a szerződésben meghatározott szolgáltatások összességéhez arányosan viszonyulni, az elállási joga gyakorlásának a kereskedővel [helyesen: az eladóval vagy szolgáltatóval] való közlése időpontjáig arányosan teljesített szolgáltatásért járó összeget megfizetni. A fogyasztó által arányosan fizetendő összeget a szerződésben megállapított teljes ár alapján kell kiszámítani. Amennyiben a teljes ár túlzottan magas, az arányos összeget az addigi teljesítés piaci értéke alapján kell kiszámítani.

(4) A fogyasztó nem viseli az alábbiak költségeit:

- a) a szolgáltatások teljesítése, a víz-, gáz-, villamosenergia-ellátás – amennyiben azokat nem korlátozott volumenben vagy meghatározott mennyiségben kínálják értékesítésre – vagy távfűtés teljes vagy részleges költségei, amennyiben:
  - i. a kereskedő [helyesen: az eladó vagy szolgáltató] elmulasztotta közölni a 6. cikk (1) bekezdésének h) vagy j) pontjában előírt információkat; vagy
  - ii. a fogyasztó nem kérte kifejezetten a 7. cikk (3) bekezdésének és a 8. cikk (8) bekezdésének megfelelően a szolgáltatás nyújtásának az elállási időszak alatti megkezdését; vagy
- b) a nem tárgyi adathordozón szállított digitális tartalom szállításának teljes vagy részleges költségei, amennyiben:
  - i. a fogyasztó előzetesen nem járult hozzá kifejezetten ahhoz, hogy a teljesítés a 9. cikkben említett 14 napos időszak letelte előtt megkezdődjön;
  - ii. a fogyasztó nem nyilatkozott annak tudomásulvételéről, hogy a hozzájárulás megadásával elveszti elállási jogát; vagy

- iii. *a kereskedő [helyesen: az eladó vagy szolgáltató] elmulasztotta megadni a 7. cikk (2) bekezdésében vagy a 8. cikk (7) bekezdésében előírt visszaigazolást.*

(5) *A 13. cikk (2) bekezdésében és az e cikkben meghatározott esetek kivételével a fogyasztót az elállási jog gyakorlásának következményeként semmilyen felelősség nem terheli.*

B.

A másodlagos kérelemmel összefüggésben a felek arról vitáznak, hogy az alperes elállását követően a felperes jogosult-e díjazásra a nyújtott építési szolgáltatásokért, annak ellenére, hogy a BGB 357. §-ának (8) bekezdése szerinti, a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenérték megtérítéséhez való jog feltételei nem állnak fenn.

I.

A felperes úgy véli, hogy a 2011/83/EU irányelv (57) preambulumbekzdéséből szükségszerűen következik, hogy az eladónak vagy szolgáltatónak elállás esetén jogosultnak kell lennie a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenérték megtérítésére. Ennek oka, hogy a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenérték megtérítéséhez való jog mint amiatt alkalmazott szankció kizárása, hogy az eladó vagy szolgáltató elhúzódo és áttekinthetetlen szerződéskötés esetén elmulasztotta a szükséges tájékoztatást, a 2011/83/EU irányelv megsértéséért alkalmazott aránytalan szankciónak minősül.

II.

Az alperes ezzel szemben úgy véli, hogy a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) ítélkezési gyakorlata szerint a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenérték megtérítéséhez való jog sem jogalapját, sem összegét tekintve nem illeti meg a felperest.

C.

A másodlagos kérelem tekintetében a szóban forgó eljárásban benyújtott kereset sikere vagy sikertelensége a végzés rendelkező részének I. pontjában feltett, a 2011/83/EU irányelv 14. cikke (5) bekezdésének értelmezésére vonatkozó kérdésre adott választól függ.

I.

A másodlagos kérelemről való döntés eljárási feltétele bekövetkezik, mert a BGB 650f. §-ának (1) bekezdése szerinti építőipari biztosíték nyújtására irányuló elsődleges kérelem nem lehet sikeres, mivel az alperes az építési szerződés megkötésére irányuló akaratnyilatkozatától érvényesen elállt. Az elállás következtében a BGB 355. §-a szerinti visszaszolgáltatási kötelezettség

keletkezett. Az ebből eredő esetleges igények a BGB 650f. §-ának (1) bekezdése alapján nem biztosíthatók.

II.

A BGB 357. §-a (8) bekezdésének második mondata alapján – az első mondatban foglalt feltételektől függetlenül – a jelen ügyben nem áll fenn a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenérték megtérítéséhez való jog, mivel az engedményező nem tájékoztatta az alperest az elállási jogról és a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenérték megtérítésére vonatkozó kötelezettségről az EGBGB 246a. cikke 1. §-a (2) bekezdése 1. és 3. pontjának megfelelően. A BGB 361. §-ának (1) bekezdése értelmében ezen alcím rendelkezésein túlmenően a fogyasztóval szemben nem állnak fenn az elállásból eredő további igények. A vállalkozói díj egy részének megfizetésére irányuló másodlagos kérelmet tartalmazó kereset sikere tehát attól függ, hogy a 2011/83/EU irányelv 14. cikkének (5) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy abban az esetben, ha a megrendelő az üzlethelyiségen kívül kötött építési szerződés megkötésére irányuló akaratnyilatkozatától csak azt követően áll el, hogy a szolgáltató már (teljes mértékben) teljesítette a szolgáltatásait, az elállásnak az a jogkövetkezménye, hogy a vállalkozónak a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenérték megtérítéséhez vagy kártalanításhoz való joga akkor is kizárt, ha a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenérték megtérítéséhez való jog feltételei az elállás jogkövetkezményeire vonatkozó rendelkezések szerint nem állnak fenn, a megrendelő azonban a szolgáltató építési szolgáltatásainak eredményeként vagyongyarapodást ért el, azaz gazdagodott.

A végzés rendelkező részének I. pontjában feltett kérdés ennél fogva releváns.

D.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett jogkérdésre az ítélkezési gyakorlat és a szakirodalom eddig nem adott egyértelmű választ.

I.

A Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) álláspontja szerint (2018. augusztus 30-i ítélet – VII ZR 243/17 (NJW 2018, 3380, 3381, 35. pont) a vállalkozót a BGB 357. §-a (8) bekezdésének első mondata alapján nem illeti meg a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenérték megtérítéséhez való jog az elállásig esetlegesen teljesített szolgáltatásokért, amennyiben a vállalkozó nem tájékoztatta a megrendelőt az elállási jog gyakorlásának feltételeiről, határidejéről és módjáról, valamint az elállásnyilatkozat-mintáról (a BGB 357. §-a (8) bekezdésének második mondata, az EGBGB 246a. cikke 1. §-a (2) bekezdése első mondatának 1. pontja).

II.

A BGB-nek a 2011/83/EU irányelv 14. cikke (5) bekezdésének átültetése céljából bevezetett 361. §-ának (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 357. §-ának (8) bekezdése szerinti, a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenérték megtérítéséhez való jog a német szakirodalomban uralkodó vélemény szerint is olyan kimerítő jellegű szabályozásnak minősül, amely kizárja a szerződéskötést megelőző eredeti állapot helyreállításából, például a BGB 812. §-a szerinti jogalap nélküli gazdagodásból eredő további igényeket [omissis] [hivatkozások a jogirodalomban].

E.

Az eljáró bírósági tanácsnak azonban komoly kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy a 2011/83/EU irányelv 14. cikkének (5) bekezdése – amennyiben a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenérték megtérítéséhez való jog különös feltételei az elállást követően nem teljesülnek – kizárja-e a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenérték megtérítéséhez vagy a kártalanításhoz való jogot, amennyiben az eladó vagy szolgáltató már (teljes mértékben) teljesítette a szolgáltatásait.

I.

Az eljáró bírósági tanács véleménye szerint a D. pontban ismertetett vélemények következtében jelentős eltérés keletkezik az építési szerződés megkötésére irányuló akaratnyilatkozattól való – a jelen ügyben szóban forgó – elállás jogkövetkezményei – amennyiben a BGB 357. §-a (8) bekezdésének második mondata szerinti, a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenérték megtérítéséhez való jog kizárt – és a BGB 650i. §-a szerinti fogyasztói építési szerződés megkötésére irányuló akaratnyilatkozattól való elállás jogkövetkezményei között, mivel az utóbbi esetben a fogyasztónak – amennyiben az elállásig teljesített szolgáltatás visszaszolgáltatása természeténél fogva kizárt – a BGB 357d. §-ának első mondata alapján meg kell térítenie a szolgáltató részére a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenértéket, anélkül, hogy e jog kizárását a BGB 357. §-a (8) bekezdése második mondatának megfelelően előírták volna. Az eljáró bírósági tanács véleménye szerint az üzlethelyiségen kívül kötött építési szerződés megkötésére irányuló akaratnyilatkozattól való elállás és a fogyasztói építési szerződés megkötésére irányuló akaratnyilatkozattól való elállás jogkövetkezményeinek ilyen eltérő kezelése objektív módon nem indokolható, legalábbis akkor, ha – mint a jelen esetben – a megrendelő az építési szolgáltatás igénybevételével vagyongyarapodást ért el, tehát gazdagodott. Ebben az esetben (többek között) a jogalap nélküli gazdagodásra vonatkozó igényeknek a BGB 361. §-ának (1) bekezdése alapján történő kizárásának feltételezése valójában éppen ellentétes lenne a jogalap nélküli gazdagodásra vonatkozó, visszaszolgáltatási és lefölözési funkciót betöltő jogszabályok rendszerének kompenzációs funkciójával, amely rendszer az anyagi igazságosság és a méltányosság szempontjaihoz igazodik [omissis] [hivatkozás a jogirodalomban].

II.

Az eljáró bírósági tanács álláspontja szerint a BGB-nek a 2011/83/EU irányelv 14. cikkének (5) bekezdését a nemzeti jogba átültető 361. §-a (1) bekezdésének a D. pontban ismertetett ítélkezési gyakorlat és uralkodó szakirodalom általi, az igény átfogó kizárásaként történő értelmezése nem szükségszerű. A fogyasztónak „az elállási jog gyakorlásának következményeként” fennálló felelősségének a 2011/83/EU irányelv 14. cikkének (5) bekezdésében megfogalmazott kizárásának nem feltétlenül kell magában foglalnia az elállást követően a jogalap nélküli gazdagodáson alapuló felelősséget is, mivel ez az értelmezés ellentétes lehet a jogalap nélküli gazdagodás tilalmának – többek között uniós jogi – elvével. Ez az elv azt hivatott biztosítani, hogy a fogyasztó átadja az eladónak vagy szolgáltatónak azokat az előnyöket, amelyek az anyagi igazságszolgáltatás szempontjából nem őt illetik meg, vagy – ha ez nem lehetséges – ellenérték fizetése nélkül ne tartsa meg véglegesen ezeket az előnyöket [omissis] [hivatkozás a jogirodalomban]. Ugyanakkor a jogalap nélküli gazdagodásra vonatkozó elvek alkalmazása azt is biztosítaná, hogy a fogyasztónak csak a számára is értékkel bíró, illetve érdekeinek megfelelő szolgáltatás ellenértékét kellene megtérítenie, mivel a kényszerített gazdagodásra vonatkozó elvek [omissis] [hivatkozás a jogirodalomban] szintén alkalmazhatók maradnának.

E tekintetben az eljáró bírósági tanács véleménye szerint a 2011/83/EU irányelv 14. cikke (5) bekezdésének értelmezésével összefüggésben figyelembe lehetne venni, hogy a jogalap nélküli gazdagodás tilalma a tagállamok jogrendszereinek közös elve, amelyet az Európai Unió Bírósága legalábbis hallgatólagosan az uniós jog egyik általános elveként ismer el (lásd: a Bíróság 2008. december 16-i Masdar (UK) kontra Bizottság ítélete, C-47/07 P) [omissis] [hivatkozás a jogirodalomban]. Ezen elv szerint az a személy, akit olyan veszteség ért, amely valamely más személy vagyont gyarapítja, anélkül hogy e gazdagodásnak bármilyen jogalapja lenne, jogosult arra, hogy e veszteség erejéig a gazdagodott személytől megtérítést követeljen (lásd: a Bíróság [nagytanács] 2020. július 9-i Cseh Köztársaság kontra Bizottság ítélete, C-575/18 P, [omissis] [hivatkozás a jogirodalomban]; a Bíróság főtanácsnokának [Hogan] 2021. július 15-i indítványa, C-33/20, C-155/20, C-187/20, 134. pont) [omissis] [hivatkozás a jogirodalomban]. A jogalap nélküli gazdagodás tilalmának ezen elvét a tagállamoknak figyelembe kell venniük, amikor meghatározzák az elállási jog gyakorlásának következményeit (lásd: a Bíróság főtanácsnokának [Hogan] fent hivatkozott indítványa, 135. pont).

Valószínűleg a 2011/83/EU irányelv preambulumbekkezdései sem zárják ki feltétlenül a 2011/83/EU irányelv 14. cikke (5) bekezdésének olyan értelmezését, hogy e rendelkezés is tiszteletben tartja a jogalap nélküli gazdagodás tilalmának elvét, azaz nem zárja ki az eladónak vagy szolgáltatónak a jogalap nélküli gazdagodáson alapuló kártalanításhoz való jogát. A 2011/83/EU irányelv (47) preambulumbekkezdése előírja, hogy amennyiben a fogyasztó az árut a jellege, tulajdonságai és működése megállapításához szükséges időtartamnál hosszabb ideig használja, nem veheti el elállási jogát, azonban felelősséggel tartozik az áru esetleges értékcsökkenéséért (a nemzeti jogba a BGB 357. §-ának (7) bekezdése ültette át). A preambulumbekkezdés vége előírja, hogy a fogyasztót

elállás esetén terhelő kötelezettségek nem tarthatják vissza a fogyasztót attól, hogy elállási jogát gyakorolja. Ez a preambulumbekendés tehát kifejezheti a jogalap nélküli gazdagodásra vonatkozó jogszabályok azon szempontját, hogy a fogyasztónak jogalap nélkül juttatott vagyoni előny nem maradhat a fogyasztónál, hanem azt vissza kell téríteni azon eladó vagy szolgáltató részére, akinek a költségén az előny keletkezett. Ha a jogalap nélküli gazdagodásra vonatkozó jogszabályok visszaszolgáltatási és lefölözési funkcióját az anyagi igazságossággal kapcsolatos általános elvekként értelmezzük, és figyelembe vesszük a jogalap nélküli gazdagodás tilalmának uniós jogi elvét, akkor a jogalap nélküli gazdagodásra vonatkozó jogszabályok által a fogyasztóra rótt kötelezettségek sem lehetnek olyanok, amelyek visszatarthatnák őt attól, hogy gyakorolja elállási jogát. Ezen túlmenően a 2011/83/EU irányelv (50) preambulumbekendése előírja, hogy a fogyasztó számára abban az esetben is biztosítani kell az elállási jog gyakorlásának lehetőségét, ha az elállási időszak letelte előtt kérte a szolgáltatás nyújtását, másrésztől biztosítani kell, hogy amennyiben a fogyasztó gyakorolja elállási jogát, az eladó vagy szolgáltató megfelelő anyagi ellenszolgáltatásban részesüljön az általa nyújtott szolgáltatásért (a nemzeti jogba a BGB 357. §-ának (8) bekezdése ültette át). Ez a preambulumbekendés is kifejezheti azt, hogy figyelembe kell venni a jogalap nélküli gazdagodás tilalmának uniós jogi elvét. Kétségbe vonható tehát, hogy az európai jogalkotó olyan súlyos szankciót szánt-e arra az esetre, ha az eladó vagy szolgáltató nem megfelelően tájékoztatja a fogyasztót az elállási jogról, valamint a természetbeni teljesítést helyettesítő ellenérték megtérítésére vonatkozó esetleges kötelezettségről és a fogyasztó felelősségének „az elállási jog gyakorlásának következményeként” történő kizárásáról, hogy még a jogalap nélküli gazdagodás tilalmának uniós jogi elve is háttérbe szoruljon.

III.

Amennyiben a 2011/83/EU irányelv 14. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az teret enged a jogalap nélküli gazdagodás tilalma uniós jogi elve alkalmazásának, az eljáró bírósági tanács véleménye szerint az irányelvvel összhangban – „elállásból eredő igények a fogyasztóval szemben” megfogalmazás alapján – a BGB 361. §-ának (1) bekezdése is úgy értelmezhető, hogy ez a rendelkezés nem zárja ki teljesen a jogalap nélküli gazdagodáson alapuló igényeket. A felperes másodlagos kérelme ebben az esetben jogalap nélküli gazdagodáson alapuló kártalanítási igényre hivatkozva lehet sikeres.

F.

A 2011/83/EU irányelv 14. cikkének (5) bekezdésében foglalt rendelkezésnek a fenti A–E. pontokban ismertetett összefüggésben történő értelmezéséről való döntés végső soron az Európai Unió Bíróságának hatáskörébe tartozik. Mivel a végzés rendelkező részének I. pontjában említett előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre az Európai Unió Bíróságának ítélezési gyakorlata még nem adott választ, az uniós jog egységes értelmezése érdekében e kérdést az

EUMSZ 267. cikk első bekezdésének a) pontja és második bekezdése alapján előzetes döntéshozatal céljából hivatalból a Bíróság elé kell terjeszteni.

Essen, 2021. december 27.

[omissis]

MUNKADOKUMENTUM